

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/15/432

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Otsuse tegemise aeg ja koht	17.04.2015 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	06.03.2015 (registreeriti inspektsioonis 09.03.2015)
Teabevaldaja	Audru Vallavalitsus aadress: Pärna allee 7, Audru alev e-posti aadress: info@audru.ee
Vaide esitaja	Eraisik I Aadress: Xxxxx x-x, Xxxxx e-posti aadress: xxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõigete 1 ja 2 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata - kuna Audru Vallavalitsus on xx.xx.2015 vaide esitaja teabenõudele vastanud;**
- 2) teha Audru Vallavalitsusele ettepanek järgida edaspidi teabenõudele vastamisel AvTS-s sätestatud nõudeid;**
- 3) vaideotsus teha teatavaks vaide esitajale ja Audru Vallavalitsusele**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. xx.xx.2015 esitas vaide esitaja Audru Vallavalitsusele teabenõude, mille soovis koopiaid või väljavõtteid 21-st dokumendist, või kui need on võrgulehel avalikustatud, siis palus viidata asukohale kus vastav dokument on avalikustatud;

2. xx.xx.2015 keeldus Audru Vallavalitsus teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 punkti 3 alusel, kuna teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist ja takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist.
3. xx.xx.2015 esitas vaide esitaja Andmekaitse Inspeksioonile vaide, milles leiab, et Audru Vallavalitsus keeldus tema teabenõude täitmisest ebaseaduslikult.
4. xx.xx.2015 edastas Audru Vallavalitsus vaide xx.xx.2014 teabenõudele täiendava vastuse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt esitas vaide esitaja xx.xx.2015 Audru vallavalitsusele teabenõude mis registreeriti xx.xx.2015 kirjanumbri 6-17/xxx all ja vastamistähtjaks märgiti xx.xx.2015.

Teabenõudes oli palutud viidata (või edastada) dokumentidele, mis enamuses pidanuks olema nähtavad kodulehel või dokumendiregistris (sh sotsiaalnõuniku ametijuhend, töökorrad, määrused, asjaajamiskord, otsused jm). Mitmeid dokumente (ametijuhendid, töökord, nõuded haridusele jm) on teabenõudja palunud mitmeid kordi ja mitu aastat aga ikka on olnud need alles koostamisel. Vastavalt ATS koostatakse kõigepealt ametijuhend alles siis luuakse ametikoht. Kuna ametijuhendid puuduvad ei ole teada millised on ametnike (sotsiaalnõuniku, sotsiaaltöötaja) töökohustused ja nõuded nende haridusele, seepärast palusin teadenõudega ka muid võimalikke dokumente kus oleks need toodud.

xx.xx.2015 vastuskirjaga nr 6-17/xxx-1 keeldub Audru vallavalitsus teabenõude täitmisest AvTS § 23 lõike 2 punkti 3 alusel, kuna see nõuab valla töö ümberkorraldamist, on koormav ja häiriv.

Vaide esitaja leiab, et valla põhjendused on kummalised, arusaamatud ja lausa halenaljakad. 21-le dokumendile viitamine (neist mõne koopia edastamine) ei saa olla vallale koormav ja häiriv. Selleks ei pea valla tööd ümber korraldama ega kulu tervet tööpäeva, liiati veel kui valla arvates neil vähemalt pooled palutud dokumendid puuduvad. Teabenõuetele vastamine kuulub vallaametnike põhitöö hulka ja kui töö tegemine on häiriv, ei saa see olla teabenõude täitmisest keeldumise aluseks. Arusaamatu ja paljasõnaline on ka väide, et osadele nõuetele on „mingil viisil“ juba vastatud. Ei selgu millisele nõudele, millal ja millisel viisil on vastatud. Teabevaldaja otsustada ei ole samuti, kas teabenõudja teavet vajab või mitte. Kui küsib, järelikult vajab.

Eksperemendi korras kulus sellise mahuga tööle täpselt 11 minutit seda juhul kui kõik palutud dokumendid on olemas. Et Audru valla ühel töötajal kulub 10 dokumendi asukohale viitamiseks ja mõne dokumendi elektrooniliselt edastamiseks terve päev, ei ole tõsiselt võetav ja iga mõistlik inimene saab aru, et see ei saa olla ei koormav, häiriv ega vaja mingeid ümberkorraldusi.

Läbinähtavalt teeb Audru vallavalitsus järjekordselt katsed vältida teabenõudele seadusega ettenähtud korras ja tähtajal vastamist. Tõenäoline, et lõpuks see „mahukas töö“ piirdub ainult mõne dokumendiga nagu möödunud kuul sai „ekslikult“ väidetud (sadadest) kahepoolsetest lähetusaruannetest ühepoolsed mõnerealisid.

AvTS § 23 lõike 2 punkti 3 keeldumise alust saab rakendada ainult juhul kui teabe väljastamine nõuab valla töö ümberkorraldamist. Audru vallavalitsus ei ole veenvalt põhjendanud kuidas umbes 10- le dokumendile viitamine ja mõne dokumendi elektrooniliselt väljastamine nõuab valla töö ümberkorraldamist.

Andmekaitse Inspeksioon on selgitanud, et sellisel juhul tuleb edastada teave mahus mis ei ole koormav. Eeldavalt oleks Audru vallavalitsus olnud suuteline vähemalt 2 le dokumendile ikka päeva jooksul viitama ja väljastama.

Lähtudes eespool toodust leiab vaide esitaja, et Audru vallavalitsus on oma tegevusega, milleks on teabenõudes palutud teabe õigusvastaselt edastamata jätmise, (sh avalikustamata jätmise) rikkunud vaide esitaja Põhiseadusest tulenevaid õigusi, mille tulemusel vaide esitaja ei ole saanud kasutada oma õigust tutvuda avalikuks kasutamiseks mõeldud informatsiooniga ei valla dokumendiregistris, kodulehel ega ole talle palutud teavet edastatud ka teabenõude alusel.

Avaliku võimu valduses olevale informatsioonile juurdepääsu võimaldamist käsitlevad põhiseaduse (edaspidi PS) § 44 lõiked 1 ja 2. Need sätted näevad ette, et igapähele on õigus vabalt saada üldiseks kasutamiseks levitatavat informatsiooni, välja arvatud andmed, mille väljandmine on seadusega keelatud, ja eranditult asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud andmed.

Vaide esitaja palub :

1. esitatud vaie läbi vaadata ja tuvastada kas teabevaldaja on:

1.1 täitnud palutud teabe puhul avalikustamise kohustust seadusega ettenähtud korras.

1.2 keeldunud teabenõude täitmisest õiguspäraselt.

2. Teha Audru vallavalitsusele ettekirjutus, millega kohustada Audru vallavalitsust täitma teabenõue xx.xx.2015 nr 6-17/xxx seadusega ettenähtud korras ja väljastama teabenõudjale teabenõudes palutud teave. Juhul, kui ka Andmekaitse Inspeksioon leiab, et palutud teave on mahukas kohustada teabevaldajat väljastama teave ulatuses, mis Andmekaitse Inspeksiooni hinnangul ei ole mahukas ja mille väljastamiseks ei ole vaja valla tööd ümber korraldada.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Audru Vallavalitsuse selgituse kohaselt esitas Erasik I xx.xx.2015 Audru Vallavalitsusele teabenõude, milles soovis 21st dokumendist koopiati või mahukamatest dokumentidest väljavõtet. Audru Vallavalitsus keeldus xx.xx.2015 kirjaga teabenõude täitmisest põhjusel, et tegemist on taotletava teabe suure mahuga, mis nõuab teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi AvTS § 23 lõike 2 punkti 3 alusel.

Käesolevaga teatab Audru Vallavalitsus, et kõigile Erasiku I xx.xx.2015 teabenõudes esitatud teabenõuetele on Audru Vallavalitsuse seisuga xx.xx.2015 juba ka vastanud:

xx.xx.2015 kirjaga nr 6-17/xxxx-1 (vastusena Erasiku II xx.xx.2015 kirjale nr 6-17/xxx);

xx.xx.2015 kirjaga nr 21.3-10/xxx-1 (vastusena Erasiku II xx.xx.2015 kirjale nr 21.310/xxx).

Audru Vallavalitsuse vastuskirjad on läinud küll Erasikule II ja mitte Erasikule I, kuid puudub kahtlus, et antud teabenõuete vastuskirjad on jõudnud ka Erasikuni I. Juhul, kui see nii ei ole, siis on Audru Vallavalitsusel võimalik need edastada ka Erasiku I poolt soovitavale e-posti aadressile.

Eraisiku I xx.xx.2015 teabenõude viimase punkti osas, mis puudutas Audru valla üldplaneeringut, on Audru Vallavalitsus jaganud Erasikule I korduvalt selgitusi (sealhulgas vastates teabenõuetele) kirjades nr 7-2.10/xxx-3 ja nr 7-2.10/xxx-1 ning selles osas jääb Audru Vallavalitsus oma vastuste juurde. Samuti on samateemaline selgitustaoitus laekunud Erasikult I xx.xx.2015 (dokumendiregistris nähtav: <http://avalik.amphora.ee/audruvv/Message.aspx?id=72531>), mille vastamistähtaeg on alles saabumas.

Seoses Andmekaitse Inspeksiooni esitatud järelepärimisega esitame käesolevaga siiski ka oma vastused.

1. Milles seisab antud juhul teabenõude suur maht, millele vallavalitsuse selgituste kohaselt kulub töötaja terve tööpäev?

Audru Vallavalitsus keeldus Erasiku I 21 punkti sisaldava xx.xx.2015 teabenõue täitmisest AvTS § 23 lõike 2 punkti 3 alusel, mille eesmärk on tagada avalikke ülesandeid täitvate asutuste ja organite võime täita oma muid ülesandeid. Mõõname, et paljude xx.xx.2015 teabenõudes esitatud küsimuste osas (nagu hiljem kirjade nr 6-17/xxx-1 ja 21.3-10/xxx-1 koostamisel selgus) Audru Vallavalitsusel küsitav teave üldse puudus, kuid Audru Vallavalitsuse hinnangul ei ole teabenõude täitmise mahu puhul määrav mitte asjaolu, kui suur on reaalselt väljastatava teabe maht, vaid mahu määrab teabenõudes esitatud küsimuste arv, mis iga teabenõude täitmise juures tuleb läbi töötada.

Võttes arvesse, et iga teabenõude punkti osas tuleb teabevaldajal eraldi selgitada kõigepealt välja teabe olemasolu või puudumine ning teabe olemasolu tuvastamise järgselt seejärel teostada selle väljastamine, siis olenevalt küsitava teabe sisust võibki 21 teabenõude küsimusega tegelemiseks ühel teenistujal kuluda reaalselt terve tööpäev.

Audru Vallavalitsuse hinnangul on AvTS § 23 lõike 2 punkti 3 alusel teabenõude täitmisest keeldumine põhjendatud, kui vastamine kahjustaks ülemääraselt asutuse või organi töökoormust võrreldes teabenõude esitaja huvidega. Erasik I ja Erasik II on aastate jooksul kormanud vallavalitsust teabenõuete ja selgitustaotluste sellise hulgaga, mis annab selge indikatsiooni, et tegemist ei ole oma põhiseaduslikke õigusi heauskselt kasutavate isikutega.

Audru Vallavalitsuse hinnangul tuleks avaliku teabe seaduse tõlgendamisel arvestada analoogsetes olukordades ka isikute pahatahtlike käitumisi ning tegelikke varjatud käitumismotiive. Vastasel juhul tekib olukord, kus vallavalitsus peabki sisuliselt hoidma tööl isikut, kes muude avalike ülesannete täitmise asemel tegeleb vähemalt 0,3 teenistuskoha mahus kahe inimese teabenõuetele ja selgitustaotlustele vastamisega ning seda avalike vahendite arvelt.

2. Palun märkida vaide esitaja poolt teabenõudes soovitud iga dokumendi (21) osas, kas vallavalitsusel on vastav teave dokumenteeritud kujul olemas, millest on vajadusel võimalik edastada koopia või väljavõte?

Nagu juba eespool mainitud, siis Erasik I xx.xx.2015 teabenõudele on sisuliselt vastatud.

3. Juhul kui teave oli dokumenteeritud kujul olemas, siis miks ei väljastatud neid dokumente, mis vallavalitsusel olid olemas? Juhul, kui vallavalitsusel kõiki vaide esitaja poolt soovitud dokumente ei ole, siis miks ei keeldutud selles osas teabenõude täitmisest põhjusel, et vallavalitsus puudub vaide esitaja poolt soovitud teave dokumenteeritud kujul?

Kuigi Erasik I xx.xx.2015 teabenõudele on sisuliselt juba vastatud, siis nagu punktis 1 selgitasime, ei ole Audru Vallavalitsuse hinnangul teabenõude mahu hindamisel määrav mitte reaalselt väljastatava teabe hulk, vaid teabenõude küsimuste hulk, sest olenemata sellest, kas küsitav teave on olemas või mitte, eelneb teabe väljastamisele teabe olemasolu väljaselgitamine, mis on samavõrra ajakulukas.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 3 lõige 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid või väljavõtteid asutuses olemasolevatest dokumentidest.

Antud juhul on vaide esitaja soovinud koopiaid või väljavõtteid 21-st dokumendist. Seega oli vaide esitaja pöördumise puhul tegemist teabenõudega AvTS-i mõistes ning selles osas vaieldus puudub.

Audru Vallavalitsus on keeldunud teabenõude täimisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel põhjusel, et teabenõude täitmine nõuab taotletava teabe suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist, takistab talle pandud avalike ülesannete täitmist või nõuab põhjendamatult suuri kulutusi. Audru Vallavalitsus on põhjendanud keeldumist järgnevalt: „*Vallavalitsuse hinnangul ei ole teabenõude täitmise mahu puhul määrav mitte asjaolu, kui suur on reaalselt väljastatava teabe maht, vaid mahu määrab teabenõudes esitatud küsimuste arv, mis iga teabenõude täitmise juures tuleb läbi töötada.*”

Võttes arvesse, et iga teabenõude punkti osas tuleb teabevaldajal eraldi selgitada kõigepealt välja teabe olemasolu või puudumine ning teabe olemasolu tuvastamise järgselt seejärel teostada selle väljastamine, siis olenevalt küsitava teabe sisust võibki 21 teabenõude küsimusega tegelemiseks ühel teenistujal kuluda reaalselt terve tööpäev”.

Andmekaitse Inspeksioon nõustub Audru Vallavalitsusega selles, et hindamisel, kas on konkreetsel juhul teabenõude täimisest keeldumise aluseks saab olla AvTS § 23 lg 2 p 3, ei lähtuta mitte väljastatava teabe hulgast, vaid teabe mahust, mis tuleb läbi töötada/üle vaadata selleks, et teabenõudele vastata. Samas ei saa me aga nõustuda sellega, et 21 dokumendi olemasolu välja selgitamist, kas soovitud dokument on olemas või ei, saaks käsitleda suure mahuna, mis võimaldaks eeltoodud alusel teabenõude täimisest keelduda.

Vabariigi Valitsuse määruse „Asjaajamiskorra ühtsed alused” § 2 sätestab üldised nõuded asutuse asjaajamisele. Nimetatud paragrahvi lõike 1 punkti 4 kohaselt peab asutuse asjaajamine tagama dokumentide lihtsa ja kiire leidmise ning juurdepääsu neile. Tulenevalt eelnevast peab asutuses dokumentide haldamine olema korraldatud nii, et dokumente on võimalik kiirelt ja lihtsalt leida. Samas võimaldab ka AvTS § 19 vaidele vastamise tähtaega pikendada 15 tööpäevani kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev. Seega saab teabenõude täimisest keeldumine suure mahu tõttu olla siiski pigem erandlik. Põhjendatud ei saa olla AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel jätta väljastamata sellised dokumente, mis on kohe leitavad või juba kusagil avalikustatud (näiteks ametijuhend, milles sisaldus vastus juba mitmele küsimusele).

Audru Vallavalitsus on oma vastuses inspeksioonile selgitanud, et „...*kõigile Erasik I xx.xx.2015 teabenõudes esitatud teabenõuetele on Audru Vallavalitsuse seisuga xx.xx.2015 juba ka vastanud:*

*xx.xx.2015 kirjaga nr 6-17/xxx-1 (vastusena Erasiku II xx.xx.2015 kirjale nr 6-17/xxx);
xx.xx.2015 kirjaga nr 21.3-10/xxx-1 (vastusena Erasiku II xx.xx.2015 kirjale nr 21.3-10/xxx).*

Audru Vallavalitsuse vastuskirjad on läinud küll Erasikule II ja mitte Erasikule I, kuid puudub kahtlus, et antud teabenõuete vastuskirjad on jõudnud ka Erasikuni I”.

Andmekaitse Inspeksioon peab siinkohal vajalikuks märkida, et vastavalt AvTS § 17 lõikele 1 täidetakse teabenõue teabenõudja poolt soovitud viisil. xx.xx.2015 teabenõudes on vaide esitaja märkinud e-posti aadressi, millele ta soovib vastust saada. Seega ei saa Erasiku II e-posti aadressile edastatud vastust lugeda ka vaide esitajale edastatuks. Samuti pole sellisel juhul teabenõue täidetud teabenõudja poolt soovitud viisil.

Xx.xx.2015 on Audru Vallavalitsus vaide esitaja xx.xx.2015 teabenõudele täiendavalt vastanud, viidates võrgulehel avalikustatud teabele või edastades dokumentidest koopiaid. Samuti on vallavalitsus keeldunud teabe väljastamisest osas, mida vallal ei ole. Lähtudes eeltoodust loeb Andmekaitse Inspeksioon teabenõude menetluse käigus nõuetekohaselt täidetuks. Kuna

menetluse käigus on õiguslik olukord taastatud, siis puudub alus ettekirjutuse tegemiseks ning vaie tuleb jätta rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

peainspektor

peadirektori volitusel